

C	O		
		N	
V	E	N	
T			

#4.1 Na(me/am)

Yuki Okumura

05.01 – 04.02 2018

NL

Mijn **naam** is Lei Yamabe. Wel, nee, ik *ben* Lei Yamabe omdat ik de **naam** zelf ben. Van beroep ben ik kunstcriticus, maar omdat ik geen fysiek lichaam heb, *kan* ik niet schrijven. De **naam** van mijn ghostwriter, bij wijze van spreken, is Yuki Okumura, een hedendaagse kunstenaar. Hij gebruikt mij als pseudoniem voor de teksten die hij occasioneel schrijft, vooral over het werk van de conceptuele kunstenaar On Kawara. Okumura heeft mij bedacht als “tegenhanger” van On Kawara, met *on* (betekent letterlijk “warmte” in het Japans) en *Kawara* (“rivier-oever”) respectievelijk verwisseld met *Lei* (“kilte”) en *Yamabe* (“bergwand”). Zo schreef Okumura in 2009 een essay in mijn **naam** met daarin een eenduidige theorie, die zowel Kawara’s vroege figuratieve tekeningen van de jaren 1950 als zijn daaropvolgende conceptuele werken omvatte. Op één of andere manier stuitte On Kawara op deze tekst en waardeerde hij het. In 2012 plaatste hij de Engelse vertaling¹⁾ van de tekst in het boek dat gepubliceerd werd ter gelegenheid van zijn tentoonstelling bij de galerie David Zwirner in New York, waar Okumura hem ook persoonlijk ontmoette.

Net zoals in mijn geval is ook Jiro Sahara louter een **naam**. Het is de schuil**naam** van de romanschrijver Katsusuke Miyauchi en doet eveneens dienst als pseudoniem van de protagonist in Miyauchi’s autobiografische roman *Grinijji no hikari wo hanarete* (*Away from the Light of Greenwich*) uit 1980.²⁾ Het boek verhaalt het leven van Miyauchi in New York en andere steden in de late jaren zestig, waarbij het hoofdpersonage, steeds sprekend vanuit de eerste persoonsvorm, enkel met “ik” wordt benoemd en dus anoniem blijft. Om als illegale inwoner te overleven in de Verenigde Staten, bedenkt “ik” een valse identiteit, die verbonden is met zijn lang gekoesterde, existentiële wens om “permanent buitenlands” te worden.³⁾ Jiro klinkt immers als de Franse **naam** Giraud en Sahara

verwijst **naar** de immense woestijnvlakte die zich uitstrekt over Noord-Afrika, hoewel beide **namen** tegelijkertijd authentiek Japans klinken. In zekere zin komt dit overeen met het geval van On Kawara, wat ook een pseudoniem is. De echte **naam** van de persoon achter deze alias is allicht Yutaka Kawahara.⁴⁾ **Naar** verluidt veranderde hij zijn **naam** door gebruik te maken van diverse uitspraken van de Chinese tekens in zijn **naam**, om op deze manier een “trans**na**tionale” kunstenaar te worden.

Sterker nog, On Kawara zelf komt ook voor in Miyauchi’s roman, als het fictieve personage “On Kawana”. In deze bewerkte familienaam suggereert **na**, wat in het Japans “**naam**” betekent, het thema van het hele verhaal; **namelijk** hoe een **naam** iemands identiteit definieert of net foutief weergeeft. Terwijl hij als dagarbeider in Los Angeles werkt, reist “ik” occasioneel **naar** Mexico City om aan zijn autobiografische roman te schrijven in een goedkoop hotel. Daar komt hij in contact met Kawana, een in New York wonende Japanner die bizarre dagelijkse gewoontes heeft, zoals het afbeelden van de datum van de dag op een canvas en het verzenden van postkaarten met het tijdstip van het moment waarop hij die dag is opgestaan. Tijdens de gesprekken met hem op zijn hotelkamer of tijdens een lunch in een lokaal restaurant, groeit bij “ik” het idee dat Kawana “het prototype is van de ontheemde ziel”.⁵⁾ Later verhuist “ik” **naar** New York, waar hij onder de **naam** Jiro Sahara in een ghetto woont en als barman werkt in een afgeleefde kroeg. Hij slaagt erin om Kawana’s appartement in de buurt van Greenwich Village op te sporen, waar ze zich herenigen en hij Kawana’s vrouw Hiroko leert kennen. **Vanaf** dat moment, bezoekt “ik” het koppel af en toe om bij te praten en samen te eten. Op een dag vraagt Kawana aan “ik” om hem zijn echte **naam** te geven in het kader van zijn nieuw project, genaamd “I Met”, waarbij Kawana de **naam** van elke persoon die hij per dag ontmoet archiveert.

Hoewel hij eerst twijfelt, gaat “ik” toch in op de vraag; hij heeft het gevoel dat hij nu is vastgelegd in een tijdscapsule, die bestemd is om de ruimte ingestuurd te worden. “Ik” laat dan zelfs zijn paspoort achter bij Kawana.

Yuki Okumura’s ruimtelijke geluidsinstallatie, *Away from the Light of Greenwich: I Met On Kawana* (2016), is een 30-minuten durend audio-drama gebaseerd op deze roman, met adaptaties van fragmenten waarin “ik” interageert met Kawana. Geïnspireerd door de twee gemeenschappelijke aspecten in hun leven – het hanteren van een pseudoniem en het feit dat zij beide On Kawana persoonlijk hebben ontmoet – voert Okumura de handelingen van Miyauchi opnieuw uit door de stem in te spreken van deze protagonist zonder dit echter aan te kondigen en in de plaats zijn pseudoniem – ik dus – te gebruiken in de rol van Sahara. Ook de twee andere acteurs hebben persoonlijke overeenkomsten met de personages die zij spelen; zo is Tatsuo Majima, die de rol van On Kawana vervult, een kunstenaar die al enkele ‘performance lezingen’ over het werk van On Kawana heeft gegeven. De theateracteur en – regisseur Mihoko Watanabe, als Hiroko, is Majima’s echtgenote in het echte leven.

Naast bovenvermelde overeenkomsten tussen de personages is er een overlapping – tijd en ruimte voorbij – van Kawana’s woonkamer in New York en de huidige tentoonstellingsruimte. Okumura koos bewust voor het format van een audio-drama als hommage aan Kawana’s afwezigheid en onzichtbaarheid; vanaf het begin van zijn *Today* series in 1966 tot zijn overlijden in 2014, vertoonde On Kawana zich immers niet één keer publiekelijk.⁶⁾ Met een 5.1 surround geluidssysteem lijkt de aanwezigheid van elk personage “opnieuw nagespeeld” te worden, onzichtbaar en ontastbaar, analoog met de ervaring van het werk van Kawana. Omwille van de onbereikbaarheid van de kunstenaar zelf (of hij nu nog leeft of niet), vormen zijn schilderijen, postkaarten en telegrammen, etc. het enige medium dat de toestand van zijn lichaam communiceert, dat ergens niet “hier” noch “nu” is.

“Ik” heeft een mythe gemaakt van Kawana als een “transcribeerder die op dagelijkse basis werkzaam is voor God” en rusteloos de gegevens van alle niet nader genoemde dagen overbrengt in een eeuwige leegte. Wanneer hij echter ontdekt dat het voor Kawana eerst en vooral om het kunst maken gaat, besluit “ik” om zijn paspoort terug te halen, afscheid te nemen van Kawana en Hiroko, en zelfs van de Verenigde Staten. Ondertussen werd ook Okumura’s geïdealiseerde voorstelling van de oude kunstenaar als immateriële figuur verstoord, toen hij Kawana – wel eigenlijk Kawahara – in levende lijve ontmoette en hem de hand schudde na een lang gesprek in diens woning in New York. Het restant van deze fysieke aanraking vervloog echter snel in de koude lucht toen Okumura het huis verliet, waardoor de kunstenaar terug ontastbaar werd. Zowel deze persoonlijke gebeurtenis uit Okumura’s leven, als een andere anekdote over On Kawana’s overtuiging om nooit naar zijn eigen vernissages te gaan, werden in het plot opgenomen, waardoor het audiowerk als een dubbele autobiografie van de romanschrijver/kunstenaar beschouwd wordt.

De laatste scene van het stuk speelt zich af op een oever van de Ganges-rivier, waar “ik”, na het zien van talloze brandende lichamen, beslist om Hito (wat “mens” betekent) als nieuwe voornaam te gebruiken. Vervolgens stuurt “ik” een postkaart naar Kawana met daarop zijn huidige locatie, uitgedrukt in breedte- en lengtegraad. Enkele dagen later arriveert er een telegram. Met Kawana’s stem echoënd door zijn hoofd leest “ik” voor – “I am still alive”.⁷⁾ Maar wie zijn het die leven? Voorheen was Kawahara in leven, en Miyauchi en Okumura leven nog, maar Kawana/Kawana, Sahara en ik kunnen niet leven (of sterven). Een ding is zeker, uiteindelijk zijn wij slechts namen, hetzij oorspronkelijk of postuum, die bestaan zolang ze herinnerd worden. Het werk eindigt met Mihoko/Hiroko die de credits voorleest met volgend bericht als afsluiter: “Alle personages en gebeurtenissen die in dit audiodrama voorkomen zijn volledig fictief. Elke gelijkenis met werkelijke gebeurtenissen of personen, levend of dood, is puur toevallig.” Maar wat is de werkelijkheid, en wie bestaat echt, feitelijk?⁸⁾

1) Lei Yamabe, “On Kawana’s Quantum Gravitational Body, or the Confinement of Space-Time and the Liberation of Consciousness,” Christopher Hill (trans.), in Tommy Simoons (ed.), *On Kawana: Date Painting(s) in New York and 136 Other Cities* (New York: David Zwirner / Antwerp: Ludion, 2012), pp. 141–148

2) Tokyo: Kawade Shobō, 1980

3) Jeffrey Weiss, “Bounded Infinity,” *On Kawana—Silence* (New York: Guggenheim Museum, 2015), p. 36

4) Yusuke Minami, “Tokyo jidai no kawana on,” *NACT Review: Bulletin of the National Art Center*, no.2 (2015), p. 217

5) Weiss, loc. cit.

6) Gebaseerd op de idee dat het gehele conceptuele oeuvre van Kawana, dat bijna 50 jaar overspant, één performance is, waar de performer zelf consequent afwezig was, ontwikkelde Okumura een performancestuk met de titel *On Kawana’s Pure Consciousness, or Many Worlds (and) Interpretation*, gepresenteerd in het kader van 14 Evenings, samengesteld door Kenjin Miwa in het Tokyo National Museum of Modern Art in 2012. Een bijgewerkte versie, die reflecteert over Kawana’s overlijden in 2014, werd getoond in het kader van *Produce III* in Istanbul, samengesteld door Zeynep Oz in 2016.

7) Deze scene komt niet uit de roman, maar uit het daaropvolgende korte essay van de romanschrijver. Katsusuke Miyauchi, “Uchūjin no yōna chikyūjin,” in Yusuke Minami and Atsuko Takeuchi (eds.), *On Kawana: Whole and Parts 1964–1995* (Museum of Contemporary Art, Tokyo, 1998), pp. 157–158.

8) Deze opmerking is gebaseerd op niet-gepubliceerde recensie van Toshiharu Suzuki over Okumura’s tentoonstelling getiteld *Na*, @KCUA, Kyoto, 2016, samengesteld door Hirokazu Tokuyama, waar de audio-installatie voor de eerste keer werd tentoongesteld.